

İslamiyet'in Kabulünden Sonraki Dönem Destanları

4. I
Uygur ilinde, Hulin adında bir dağ vardı. Bu dağdan Tuğla ve Selenge adında iki ırmak çıkardı. Bir gece bu iki ırmak arasındaki bir ağaca gökten mavi bir ışık indi. Ağacın gövdesinde gittikçe kabaran bir şişkinlik meydana geldi. Bir gün bu şişkinlik yarıldı, içinden beş çocuk çıktı. Halk bunları alıp büyüttü, hepsine ayrı ayrı adlar koydu.

II

Hız. Muhammed kanatlı atı Burak'ın sırtında göklere yükseldiği "Miraç Gecesi'nde" gök katlarında kendinden önceki peygamberleri görür. Bunlar arasında birini tanıyamaz ve Cebrail'e bunun kim olduğunu sorar.

Cebrail:

"Bu peygamber değildir. Bu sizin ölümünüzden üç asır sonra dünyaya inecek olan bir ruhtur. Türkistan'da sizin dininizi yayacak olan bu ruh " Abdülkerim Saltuk Buğra Han" adını alacaktır."

Bu destan parçalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. parça İslamiyet öncesi, II. parça İslami döneme aittir.
B) I. parçada mekân belirsiz II. parçada belirlidir.
C) I. parçada açıklayıcı, II. parçada tartışmacı anlatım kullanılmıştır.
D) I. parçada dinî, II. parçada evrensel öğelere yer verilmiştir.
E) Her iki parçada da tarihî bir gerçeklik söz konusudur.

5. (Halife ordusu İstanbul üzerine yürür. Kayser Asatur, Bat-tal'ı yenemeyeceğini anlar, cadılardan yardım diler. Kûzende Cadı, askeriyle savaş alanına gelir.)

... Seyyid, Aşkar'ı sürdü, ileri geldi, tîg (kılıç) çaldı, lâî-ni (lanetlenmiş yaratığı) iki pâre (parça) eyledi. Câzûlar leşkerinden (askerinden) grîv (bağırtı, çığlık) koptu. İslam leşkeri tekbîr getirip at saldılar. Seyyid dahi nâra urdu, hamle eyledi. Câzû leşkeri ayruk (artık) durmadılar. Kûzende'nin gövdesin alıp kaçtılar.

Bu metinle ilgili,

- I. Dinî kavramlar kullanılmıştır.
II. Anlatıcı Seyyid Battal Gazi'dir.
III. Mekân belirli ancak zaman belirsizdir.
IV. Öyküleyici anlatım biçiminden yararlanılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) III ve IV.

6. I. Cengiz Han, kendisini arayan beğlerin her birine, ayrı ayrı damga verdi, kuş verdi, ağaç ve uran (parola) verdi.
II. Sonra Cengiz, çok çalıştı. Çok büyük devlet kurdu. Bu devleti çocukları arasında bölerek bu dünyadan ayrıldı.
III. Buduncaroğlu Kıyat'a: "Senin ağacın çam, kuşun sungur, uranın arucan ve damgan palan olsun!" buyurdu.
IV. Dokuz boydan gelen on adam, Cengiz'i bulup atlarını azad edip salıverdiler.
V. Altın Boy'un beğleri toplandılar. Alanguva'dan Cengiz'in yerini öğrendiler.

Bir destanın olay örgüsüne ait karışık verilmiş metinler, aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) I - III - IV - II - V B) II - V - I - III - IV
C) III - V - IV - I - II D) IV - V - II - I - III
E) V - IV - I - III - II

7. ... Ey Şattat ve ey nestor! Bilünüz ve âgâh olunuz kim, ben bu Rum'a (Anadolu'ya) anuñçün geldim ki mal ve hazine cem kılam (toplayam) dahi gerü dönem yok; andan ötürü geldim kim illeri ve bu şarları (şehirleri) İslâma döndürem.

... İslam dinin Melik bunlara arz kıldı, imana davet eyledi; "Müslüman olunuz, dedi yohsa hepinüzi kıraruz." Çün kâfirler bu sözü işittiler, şunlara kim Hak hidâyet verdi, Müslüman oldular, şunlara kim vermedi, kahır kılıcından helâk eyledi.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yurt sevgisi
B) Baskı ve zulüm
C) Din uğruna savaş
D) Kültürel yozlaşma
E) Bağımsızlık mücadelesi

